

Motion till riksdagen

1988/89:A266

av Börje Hörnlund (c)

Arbetsmiljön för yrkestrafikutövare

Underkörning och rundslagningar förorsakar svåra personskador genom glas från personbilars vindrutor. Förare av bussar och frambyggda lastbilar som frontalkolliderar skadas ofta av splittrat vindruteglas. Bland underkörningar är bil-älgkollisioner den vanligaste förekommande olycksorsaken. Nio av tio av de skadade har sår i ansiktet och på händer och armar. Den helt dominerande orsaken till sårskadorna är glassplitter från vindrutorna. Också allvarliga ögonskador uppkommer genom glassplitter som kastats emot de åkande.

Ungefär var 6:e lastbils- och bussförare, som skadats i trafiken, har ådragit sig sårskador. Också bland dem är vindruteglaset dominerande orsak.

Omfattande skador orsakas också av att de åkandes huvuden vid frontalkollisioner slungas framåt och såras genom kontakten mot vindrutans inre glasskikt. Detta gäller framför allt om bälte ej är påtaget.

Här nämnda skador, dvs. splitter från respektive islag av huvudet mot vindrutans inre glasskikt, kan i stort sett elimineras. Åtgärden är att förse fönstrets insida med ett splitterskydd, en polyester med repskydd, som limmas emot vindrutans inre glasskikt. Experimentella kollisioner, optiska tester och fältförsök talar för att konstruktionen är lämplig för allmänt bruk. Jag anser att det är en viktig arbetsmiljöfråga och en viktig förebyggande sjukvårdsfråga att vidta sådana mått och steg att fordon, som är arbetsplatser förses med splitterskydd, som är konstruerat för eftermontering. Priset, ca 500 kr. per vindruta, är en ringa ekonomisk insats i förhållande till de vinster som uppstår i form av säkrare arbetsmiljö och lägre sjukvårdskostnader. Framför allt undviks mänskligt lidande och bestående skador bl.a. "skönhetsskador". Detta borde kunna ske genom arbetsgivarens förpliktelse att "göra allt" för de anställdas säkerhet. Inmontering av ovannämnda skyddsruta torde leda till att knappast någon riskerar att skadas av glassplitter.

Tekniken inom arbetarskyddet utvecklas. Det är då viktigt att också förändra de regler som är grundläggande för skyddet.

Jag föreslår därför att riksdagen tar initiativ till att fordon som utnyttjas för arbete skall bli utrustade med splitterskyddad vindruta.

Forskningsarbetet har dokumenterats i flera uppsatser. Sammanfattningar är beträffande personbilar: "Greenhouse: Impacts: Windshields, A-pillars and Roofs of Passenger Cars in Simulated Car-Moose Collisions" och angående lastbils- och bussförare: "Occupational Injuries to Truck and Bus Drivers", båda tryckta i "Proceedings" från konferenser ordnade av The Association for the Advancement of Automotive Medicine 1988 respektive

1987. Båda uppsatserna är också kända i internationella tidskrifter.

Konstruktionen har utvecklats på grundval av forskningsarbete inom Statshälsan och Hedemora Bilteknik AB. Rutan finns färdigutvecklad att köpas på marknaden.

Enligt min mening måste riksdagen också uppdra till regeringen att överväga skärpta bestämmelser, dvs. krav på splitterfria vindrutor även på privatbilar. För det talar såväl säkerhetsskäl som de stora kostnader som uppstår inom sjukvården.

Mot. 1988/89

A266

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skärpta säkerhets- arbetsmiljöbestämmelser för yrkestrafikutövare,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skärpta krav för att undvika sår- och ögonskador i trafiken.

Stockholm den 23 januari 1989

Börje Hörnlund (c)